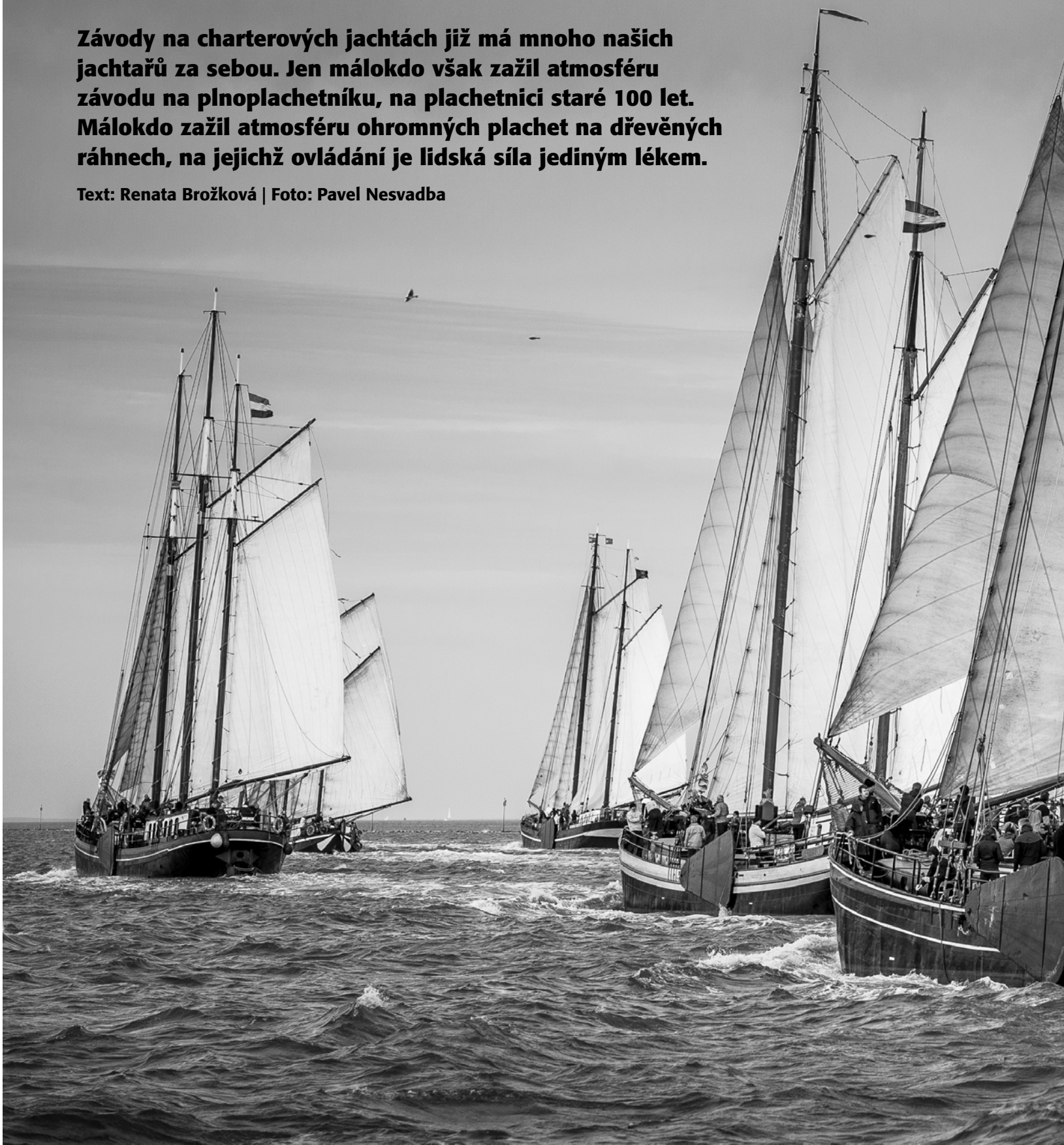

Brandaris Race **NA CESTĚ DO HISTORIE**

Závody na charterových jachtách již má mnoho našich jachtařů za sebou. Jen málokdo však zažil atmosféru závodu na plnoplachetníku, na plachetnici staré 100 let. Málokdo zažil atmosféru ohromných plachet na dřevěných ráhnech, na jejichž ovládání je lidská síla jediným lékem.

Text: Renata Brožková | Foto: Pavel Nesvadba

Vznik závodu je spojen se jménem Hermana Brandsma, zakladatele regaty a skvělého námořníka. Má přezdívku „Král

Waddenzee“ a je průkopníkem rekreačního plachtění na tradičních holandských lodích. Herman přišel s myšlenkou uspořádat regatu tradičních holandských lodí z Harlingenu na Terschelling. Prvního ročníku se zúčastnilo 50 lodí, dnes je účast omezena na 80. Více se do přístavu West Terschelling nevejde.

Každý rok třetí víkend v říjnu vyplouvá 80 lodí se svými posádkami z přístavu Harlingen. Posádky se sejdou již v pátek. Kapitáni se setkávají v kavárně Noorderke k oficiální registraci.

V pátek večer je možné si prohlédnout přístav. Plejáda barev, tvarů, stěžňů, kotevních vrátků a lanoví... Takovou atmosféru našinec těžko zažije. Je na místě navštívit některou z přístavních hospod a nasát atmosféru města. V sobotu jsou na palubách lodí porady, diskutují se strategie a úlohy. Poté lodě opouštějí přístav.

Nestartuje se najednou, ale podle kategorií. I tak je před startovní čarou vidět velkou skrumáž. Kategorií je celkem 5 – škunery a kutry, dále velké klipry, malé klipry, tjalky a lemsteraaky. Názvy, pro našeho jachtaře sotva zapamatovatelné, s sebou nesou klíč ke tvarům jednotlivých lodí a důvodům, proč byly postaveny. Na tvářích kapitánů je vidět napětí. Just sail!

Start je v 10.30 hod. Pořadatelská loď pečlivě zapisuje startovní čas každé lodě. Poté se pořadatelé přemístí rychlým člunem ke konci závodní tratě. Odměnou všem účastníkům, posádkám i kapitánům je

pohled na lodě a mraky plachet na obzoru. Výsledek závodu závisí na mnoha faktorech, ale nejvíce na síle větru a jeho směru. Se silným zadním větrem mají velké a těžké lodě velkou šanci zvítězit. Jindy zas vítězí lodě malé a lehké.

ŘÍJEN 2014 – 21. ROČNÍK ZÁVODU

Letošní 21. ročník závodu se konal o víkendu 17.–19. října. Foukal příznivý vítr ze zadoboku na hranici 7–8 °Bft. Lodě doslova letěly. Obloha byla modrá, slunce opíralo své paprsky do napnutých plachet.

Jeden ze zajímavých účastníků závodu

■ Klipr Passaat

Passaat byl postaven v roce 1900 v dílně bratří Leiderdorpových. Loď byla pojmenována Margiena podle počátečních jmen majitelů Marinuse a Giény Boertienových. Margiena byla postavena jako jednostěžňový klipr s hlavní plachtou, kosátkou a jibem. Náklady na nově postavenou loď tehdy činily 11 110 guldenů.

Frans a Frouke Fischerovi pak tuto loď odkoupili. Bylo na ní spousta práce, které pokračovaly v loděnici Koningspoort v Rotterdamu. Svařování nástavby a mnoho dalších prací. Loď pak byla odtazena přes IJsselmeer, protože jí nefungoval motor. Následně byla doopravena v Harlingenu. Olivier van Meer navrhl takeláž a udělal z loď rychlý dvoustěžňový klipr. Loď byla přejmenována na Passaat a od roku 1993 brázdí vody Waddenzee a IJsselmeeru. Od roku 2007 je jejím majitelem a skipperem Frank Fischer.

Typ lodě: dvoustěžňový klipr
LOA: 33 m
Šířka: 6 m
Ponor: 1,3 m
Plocha plachet: 420 m²
Motor: 200 HP – DAV

VZNIK ZÁVODU JE SPOJEN SE JMÉNEM HERMANA BRANDSMA, ZAKLADATELE REGATY A SKVĚLÉHO NÁMOŘNÍKA. MÁ PŘEZDÍVKU „KRÁL WADDENZEE“ A JE PRŮKOPNÍKEM REKREAČNÍHO PLACHTĚNÍ NA TRADIČNÍCH HOLANDSKÝCH LODÍCH.

Maják Brandaris na ostrově Terschelling

Představte si maják, který má podstavu do čtverce a okrovou barvu. Nestojí na osamocené skále, ale uprostřed městečka. To je maják Brandaris na fríském ostrově Terschelling. Je vysoký 55 m, světlo lze užít ze vzdálenosti 29 námořních mil; je nejstarším majákem v Holandsku.

Jméno je odvozeno od svatého Brandariuse, po kterém se jmenovala vesnice, dnešní West Terschelling. První maják byl postaven již v roce 1323. Vyznačoval plavební linii mezi ostrovy Vlieland a Terschelling na cestě do Amsterdamu. Roku 1570 ho pohltilo moře, protože stál na kraji ostrova na pohyblivých píscích. Současná věž pochází z roku 1594. Roku 1994 se starosta města Terschellingu rozhodl uspořádat slavnost ke 400. výročí stavby nového majáku. Zde začíná historie závodu.

Krása jak z pláten holandských mistrů. Letošní závod byl nejrychlejším v historii. Lodě dosahovaly rychlostí i přes 12 kn a nejrychlejší z nich projela pomyslnou cílovou čáru za 1 h a 20 min. Trať závodu je dlouhá 16 Nm.

Českých posádek se na startu sešlo několik, všechny v barvách Sailing Clubu. Jak se podařilo dostat na start více než 150 jachtařů od nás? Na to odpověděl Jirka Brožek: „Do Holandska jezdím už téměř dvacet let a staré holandské klipry a jiné tradiční plachetnice mne vždycky fascinovaly. O Brandarisu jsem se dozvěděl před pár lety. Poprvé jsem přijel jsem na závod se synem a přáteli. Pluli jsme na palubě klipru Noorderlicht. Ve slabém větru Noorderlicht skončil poslední, ale to nás neodradilo od účasti v dalším ročníku. Po návratu do Čech jsme líčili své zážitky

kamarádům a stalo se to, že zájemců o účast bylo mnohem víc. Zvláštní pocit, kolik lidí je ochotno jet na víkend tisíc kilometrů autem tam a pak zase zpátky, aby zažili dva dny na moři. Ale nejsou to obyčejné dny na moři. Kdo nezažil, nepochopí.“

České posádky obsadily tyto lodě – klipry Passaat (5. místo), Frans Horjus (24. místo) a Poolster (19. místo), klipr Anna – (20. místo) a klipr Noorderlicht se skipperem Johanem Moenem.

Noorderlicht zvítězil ve své kategorii a na pomyslném stupni vítězů stála česká posádka! Když jsme večer procházeli uličkami Terschellingu, Holanďané absolutně nechápali naši invazi a ptali se nás s údivem, kde jsme se tam vzali. Celým večerem a nocí na ostrově vládla velmi přátelská atmosféra.

BRANDARIS Z POHLEDU POSÁDEK

Pavel Stražil, Noorderlicht

„Naše posádka pracovala na plný plyn. Všichni se skvěle zapojili do trimování plachet. Jako první jsme pomocí výtahů vytáhli hlavní plachtu, bezanovou a přední stěhovku. Pak první kosatku zároveň s přední hlavní plachtou a nakonec další kosatku. Ostatní klipry neměly šanci. Posádka hned zapomněla na vytahané ruce a při teplé polívce z místní kuchyně a troše drinku na palubě jen koukala, jakou rychlostí míjíme soupeře.“

Jirka Kučera, Poolster

„Každým rokem se plavím na historických kliprech po holandském Waddenzee, Frisku, IJseelmeeru, a ani letošní rok nebyl výjimkou. Zakončením sezony a určitou odměnou pro mě zpravidla bývá právě závod historických plachetnic Brandaris Race. Letošní ročník hodnotím jako obzvláště zdařilý, díky počtu českých plavčků v posádkách, příznivému větru a akčnosti všech zúčastněných. Již nyní někteří z nich plánují se do závodu zapojit v příštím

roce. Závodu byli přítomni z větší části zkušení jachtaři, na palubě plachetnice Poolster nechyběli však ani naprostí nováčci, kteří se na takové plachetnici plavili skutečně poprvé. Všichni tak doslovně táhli za jeden provaz.“

Pavel Kocfelda, Frans Horjus

„Přestože se plavím v Holandsku často, o regatě Brandaris Race jsem neslyšel. Je to moje chyba. Když jsem dostal pozvání k účasti, zaváhal jsem. Nejsem soutěživý typ a žádných závodů jsem se

nezúčastnil. Ale zvědavost mi nedala, a tak jsem se přihlásil. Od prvního okamžiku bylo jasné, že to bude stát za to. Nádherný přístav, staré plachetnice a úžasní lidé kolem nich. Zdálo se nám, že jsme se přenesli o těch sto let zpátky a chystáme se na nějakou obchodní plavbu na Fríské ostrovy. A ráno to začalo. Náhdera. Všude kolem plachetnice pod plnými plachtami. Najednou tu byl cíl na ostrově Terschelling u majáku Brandaris. Napadlo nás, že to je škoda, protože to byla nádhera.“

Navigátor

■ autem

z Prahy je to do Harlingenu cca 880 km a jízda trvá pohodlně 10 hodin i s přestávkami

■ letadlem

do Amsterdamu a poté vlakem do Harlingenu (3 hodiny) – letenka cca 4000 CZK, vlak 40 EUR

OD PRVNÍHO OKAMŽIKU BYLO JASNÉ, ŽE TO BUDE STÁT ZA TO. NÁDHERNÝ PŘÍSTAV, STARÉ PLACHETNICE A ÚŽASNÍ LIDÉ KOLEM NICH. ZDÁLO SE NÁM, ŽE JSME SE PŘENESLI O TĚCH STO LET ZPÁTKY A CHYSTÁME SE NA NĚJAKOU OBCHODNÍ PLAVBU NA FRÍSKÉ OSTROVY.

PAVEL KOCFELDA

Renata Zikmundová, Passaat

„Brandaris byl úžasný zážitek. Poprvé jsem byla na tak velké plachetnici, je to ohromující pocit. Nejsem žádný námořník-profík, ale tohle je parádní zkušenost i pro laiky. Byli jsme navíc na lodi skvělá parta, takže jsme si užili jak vytahování a stahování plachet, tak večerní zábavu. Sobotní odpoledne na kolech a mezi písčnými dunami Terschellingu bylo úchvatné.“

Co je v oblasti zajímavého

■ Fríské ostrovy Terschelling, Vlieland, Ameland Texel a Schiermoonikoog

Můžete zde zažít krásné procházky po písčných dunách, vypůjčit si kolo a prozkoumat ostrovy (8 EUR/den), vyzkoušet windsurfing či jízdu na kytu, navštívit maják na Texelu či Amelandu, koupat se v průzračně čistém Waddenzee na čistých písčných plážích.

■ Pronájem lodí

Klipr Frans Horjus byl přestavěn na plachetnici, která dnes slouží jachtingu a rekreačním účelům.

12 pohodlných kajut s tekoucí vodou pro celkem 28 osob. Na lodi se nacházejí 2 sprchy a 2 toalety. Ze salonu máte přímý výhled na okolní moře.

Cena za prodloužený víkend – 3 noci činí cca 3500 EUR. Cena za pronájem menšího člunu pro 14 lidí na týden cca 2600 EUR.

■ Další zábava

Ecomare – www.ecomare.nl – život mořských živočichů, od savců (tuleni a mroži) po kraby a mušle, vhodné především pro děti, námořní muzeum v Den Helder, skanzen rybářských obydlí v Enhuizenu, malebné městečka Hondelopen a Stavoren a mnoho a mnoho dalšího.

■ Ceny

oběd v restauracích – 2 chody 20–25 EUR, cena marín pro loď délky 18 m od 30 do 70 EUR

Michal Oppl, Anna

„Na Brandaris Race jsem byl letos poprvé a nevěděl jsem co čekat. Realita předčila mé představy. Majestátnost lodí byla fascinující. Počasí bylo skvělé, první den nám dovolilo si naplno užít plavbu a závod a druhý den ukázalo jaké to je za deště, větru a ve vlnách. Užil jsem si oba dny. O tom jak se to líbilo lidem z mé lodi svědčí fakt, že i druhý den za deště byli všichni venku, protože si to nechtěli nechat ujít.“ ▲

